

Kunnskapsdepartementet
Att: Roger Spitsberg
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

***LOV OM LÆRING UTENFOR DET FORMELLE UTDANNINGSSYSTEMET –
HØRING FRA FUNKSJONSHEMMEDES STUDIEFORBUND.***

Funksjonshemmedes Studieforbund har tidligere gitt innspill til departementet, både i forhold til Tronutvalget og til signaler departementet formidlet på møte med styret i FS 23. september. Innspillet nedenfor er direkte knyttet til forslaget til lovtekst. FS har konsentrert seg om de paragrafer vi mener har størst betydning for organisasjonens virksomhet.

Generelle kommentarer:

Lovutkastet er logisk oppbygd. Det er strategisk i den forstand at det er konsentrert om de viktigste hovedelementene. I dette ligger at loven vil være et viktig politisk styringsdokument for overordnede politiske organer, samtidig som loven vil kunne utgjøre et plangrunnlag som FS kan bygge sin virksomhet rundt. Funksjonshemmedes Studieforbund er spesielt glad for at de lokale aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner, har fått en sentral plass i dokumentet.

Navnet:

Status er ofte vanskelig å operasjonalisere, men det er ofte slik at det er en nær sammenheng mellom dette og sentrale formuleringer, i dette tilfelle lovens navn. Læring forbindes vanligvis med pedagogiske metoder og frihet til å velge metoder. Læringsteorier i pedagogikken handler om "signallæring", "prøving og feiling", "problemløsning" mv., altså om metoder. I tillegg sees læring ofte i forhold til hukommelse og glemsel. Læring forbindes også med en pedagogisk frihet. En "lov om læring..." kan oppfattes som et paradoks. En lovregulerer noe som i utgangspunktet skal baseres på en frihet. Det er ikke godt samsvar mellom navnet og lovens innhold. Innholdet er mer rettet mot forutsetningene for læring, altså opplæring. Dette burde gjenspeiles i navnet.

FS vil også peke på et annet forhold; Begrepet "utenfor" er ofte negativt ladet. Kombinasjonen "utenfor det formelle...." gir ikke positive assosiasjoner i forhold til et lovverk som skal ta sikte på å større positiv fokus på virksomheten i regi av studieforbundene. FS viser i denne sammenheng til organisasjonens innspill nedenfor til lovutkastets § 4, pkt. f.

Formålet (§1)

FS slutter seg til ordlyden i formålet, men vil be departementet vurdere om det i tillegg til opplæringsaktivitet bør tilføyes at aktiviteten skal være planlagt eller organisert. Igjen for å bidra til at loven gis en tydeligere retning.

Definisjoner (§3)

FS slutter seg til definisjonene i § 3, slik de går fram av lovutkastet. Det kunne ha vært behov for visse korrigeringer, men hvis en ser § 3 i sammenheng med § 5 ivaretar dette FS sitt behov når det gjelder presiseringer om "demokrati", det "ideelle" og "fortjenestefrie".

Overordnede mål (§4)

Målformuleringene er i samsvar med formuleringene i Tronutvalget. FS vil slutte seg til formuleringene. I pkt. f nytter lovutkastet begrepet "supplement" til offentlig utdanningstilbud. FS synes dette er et begrep som også bør vurderes i selve navnet på loven, som erstatning for begrepet "utenfor".

Godkjenning av studieforbund (§5)

FS slutter seg til bestemmelsene i § 5, og vil komme nærmere tilbake til dette i forbindelse med høringen til forskriftene. Organisasjonen vil imidlertid gi innspill på at det synes riktig å knytte godkjenning også til omfanget av kursvirksomheten og antall medlemsorganisasjoner. Dersom antall studietimer skal legges til grunn mener FS at 40000 kan være en naturlig grense. Som alternativ mener FS at antall kurs kan være like godt egnet som antall studietimer. Funksjonshemmedes Studieforbund mener at 3000 kurs kan utgjøre en grense for godkjenning dersom en velger antall kurs som indikator. Grensen bør være på et slikt nivå at studieforbundene kan gis et likt grunntilskudd, og at dette ikke skal tildeles på bakgrunn av medlemsantall.

FS mener at det bør være riktig at det er virksomheten siste året som skal danne grunnlaget for tilskudd. Dette samsvarer også bedre med offentlig finansiering innenfor andre samfunnsområder. Dette gjør det enklere å fange opp naturlige svingninger i aktivitetsbehovet.

Modell for statstilskudd (§6)

FS slutter seg til lovutkastets forslag til modell for statstilskudd. FS har ovenfor gitt uttrykk for at det synes riktig å baseres et grunntilskudd på en lik fordeling, uavhengig av kriterier som medlemstall. Differensieringen kan ivaretas gjennom opplæringstilskuddet og tilretteleggingstilskuddet, som etter FS sin vurdering bør baseres på aktiviteten siste året.

FS setter særdeles pris på departementets kommentarer når det gjelder pkt. c – tilretteleggingstilskudd. FS har i møte med departementet tidligere vært tydelig på hvor viktig det er, og vil være, at barrierene for deltakelse i opplæring elimineres. For FS er dette selve grunnlaget for virksomheten. Nesten 70% av tildelingen på 21.7 mill. kr for 2009 er knyttet

opp mot det som i dag er § 24 midler. Behovet for tilrettelegging for særskilte grupper er økende. Kostnadene ved tilrettelegging har økt og stadig flere grupper melder behov for en slik tilrettelegging. FS vil igjen understreke hvor viktig det er at tilretteleggingstilskuddet knyttes til særskilte grupper og at dette ikke blandes med innhold og ønsket om at tilskuddet skal nyttes til spesielle tema. En satsning på tema bør eventuelt skilles ut som egen tildelingsordning og ikke gå på bekostning av midler til særskilte grupper.

Funksjonshemmedes studieforbund er glad for at lovutkastet setter krav til en regional organisasjonsmessig forankring, samtidig som utkastet åpner opp for at det enkelte studieforbund selv kan finne den mest hensiktsmessige måten å organisere virksomheten på. Forskriften bør ikke være altfor styrende på dette punkt.

Loven bør åpne for at studieforbundene kan benytte ulike læringsmetoder som supplement til de konvensjonelle, og er fornøyd med det som sies i kommentarene fra departementet. FS ser fram til forskriftens formuleringer når det gjelder dette.

Studieforbundene er utfordret av departementet når det gjelder aldersgrensen på 14 år. FS mener at gjeldende regelverk, med en nederste aldersgrense på 14 år for å utløse statstilskudd, ikke bør endres. I visse tilfelle bør det imidlertid åpnes for dispensasjon på dette punkt.

Gratis bruk av undervisningslokaler (§7)

Dette er et viktig punkt. FS gir sin tilslutning til lovutkastet på dette punkt. FS vil imidlertid peke på at det er betydelige utfordringer knyttet til dette, både i forhold til det offentliges behov for å skaffe inntekter, og ikke minst fordi flere og flere av lokaler som er egnet til undervisningslokaler privatiseres gjennom boligselskap, stiftelser og andre eierformer.

Oslo 13. februar 2009

Med hilsen

Knut Magne Ellingsen(sign)
styreleder

Hugo Hallum(sign)
generalsekretær